

Právo na informácie vs. Ochrana osobných údajov

Vladimír PIROŠÍK
Lúčky pri Kremnici
27. júl 2013

Ústavnoprávny základ

- **Čl. 26 ods. 2 ÚSR**
- Právo na informácie je zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.
- **Čl. 26 ods. 4 ÚSR**
- Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť **zákonom**, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné **na ochranu práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.
- **Čl. 19 ods. 3 ÚSR**
- Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.
- **Čl. 22 ods. 1 ÚSR**
- Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.
- www.concourt.sk
- koncept „public figure“

Sankčný rámec

- § 21a zákona č. 211/2000 Z. z. · § 68 zákona č. 122/2013 Z. z. zákona o OOU
- (1) Priestupku sa dopustí ten, kto a) vedome vydá a zverejní nepravdivé alebo neúplné informácie, b) vydaním rozhodnutia alebo vydaním príkazu, alebo iným opatrením zapríčini porušenie práva na sprístupnenie informácií, c) poruší inú povinnosť ustanovenú týmto zákonom.
- (2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu **do 1650 eur** a zákaz činnosti až na dva roky.
- V prípade porušenia zákonných povinností prevádzkovateľom informačného systému (obcou, firmou, školou, združením...), mu hrozí pokuta až **do 300 tisíc eur**.
 - V prípade porušenia zákonných povinností fyzickou osobou, konajúcou v mene prevádzkovateľa (neoprávnené poskytnutie údajov, porušenie povinnosti mlčanlivosti, ...) hrozba pokuty **do 3000 eur**.
 - **§ 374 Trestného zákona** (Neoprávnené nakladanie s osobnými údajmi)
 - Kto neoprávnené poskytne, sprístupní alebo zverejní osobné údaje o inom zhromaždené v súvislosti s výkonom verejnej moci alebo uplatňovaním ústavných práv osoby, alebo osobné údaje o inom získané v súvislosti s výkonom svojho povolania, zamestnania alebo funkcie a tým poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť, potrestá sa **odňatím slobody až na jeden rok**.

Vzájomný vzťah Infozákona a zákona o OOÚ

- § 9 ods. 2 zák. č. 211/2000 Z. z. · *Lex specialis derogat legi generalis*
Lex posterior derogat legi prior
- Informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom o ochrane osobných údajov, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje **zákon**, alebo na základe predchádzajúceho písomného **súhlasu** dotknutej osoby.
- § 9 ods. 3 zák. č. 211/2000 Z. z. · § 10 ods. 2 zák. č. 122/2013 Z. z.
- Povinná osoba sprístupní osobné údaje o fyzickej osobe, ktorá je verejným funkcionárom (starostom, ...), poslancom OZ, vedúcim zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme, členom hodnotiacej komisie, ..., a to v rozsahu: titul, meno, priezvisko, funkcia a deň ustanovenia alebo vymenovania do funkcie, pracovné zaradenie a deň začiatku výkonu pracovnej činnosti, miesto výkonu funkcie alebo pracovnej činnosti a orgán, v ktorom túto funkciu alebo činnosť vykonáva, mzda, plat alebo platové pomery a ďalšie finančné náležitosti priznané za výkon funkcie alebo za výkon pracovnej činnosti, ak sú uhrádzané zo štátneho rozpočtu alebo z iného verejného rozpočtu.
- Spracúvané osobné údaje možno z informačného systému poskytnúť, sprístupniť alebo zverejniť len vtedy, ak **osobitný zákon** ustanovuje účel poskytovania, sprístupňovania alebo zverejňovania, zoznam osobných údajov, ktoré možno poskytnúť, sprístupniť alebo zverejniť, ako aj tretie strany, ktorým sa osobné údaje poskytujú, prípadne okruh príjemcov, ktorým sa osobné údaje sprístupňujú, ak tento zákon neustanovuje inak.

Zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane OÚ

- § 4 ods. 1 – Osobné údaje
- Rovnaká definícia ako do 31. 6. 2013
- *„Osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.“*

Právny základ spracúvania OÚ

- § 9 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z. z.
- Prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje len na základe priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie, medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovení tohto zákona alebo osobitného zákona, alebo na základe súhlasu dotknutej osoby.

Kedy možno OÚ poskytnúť tretej osobe?

- Len ak existuje osobitná právna úprava, ktorá ustanovuje:
 - a) zoznam osobných údajov
 - b) účel ich spracúvania
 - c) tretie strany

- Inak - len so súhlasom dotknutej osoby

Príklad poskytnutia OÚ

§ 89a zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch

- (4) Údaje z evidencie priestupkov sa poskytujú:
- a) osobe uvedenej v evidencii,
 - b) súdom,
 - c) orgánom činným v trestnom konaní,
 - d) orgánom oprávneným objasňovať priestupky a správnym orgánom oprávneným prejednávať priestupky aj podľa osobitného zákona,
 - e) iným orgánom, o ktorých to ustanovuje osobitný zákon, 16)
 - f) súdom, justičným a správnym orgánom iných štátov.
- (9) Na poskytovanie údajov z evidencie priestupkov sa **nevzťahujú** ustanovenia osobitného zákona o slobode informácií.
- (10) Evidencia priestupkov je neverejná.

Problémy z komunálnej praxe

Identifikácia fyzických osôb - záujemcov o kúpu/nájom
obecného (nehnuteľného) majetku

Nahrávky z rokovania OZ

Majetkové priznania

Informácie o zamestnancoch OcÚ

Pracovné zmluvy a dohody, resp. informácie z nich

Kópie rozhodnutí v správnom konaní (stavebné, priestupkové)

Zloženie členov výberových/kontrolných komisií

Opakované použitie informácií - posledná novela Infozákona

- zákon č. 341/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z.
- § 21b a nasl.
- účinnosť od 1. 12. 2012
- dôvod novely - transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora
- cieľ novely - zavedenie pravidiel na prístup k dátam z rôznych verejných registrov a informačných systémov (o počasí, o nových obchodných spoločnostiach, o dopravnej situácií, o stave populácie,...)

Opakované použitie informácií

- **opakovaným použitím informácií** je použitie informácie, ktorú má povinná osoba k dispozícii, na podnikateľský účel alebo na nepodnikateľský účel **odlišný od pôvodného účelu**, na ktorý bola informácia vytvorená v rámci plnenia úloh tejto povinnej osoby (§ 21b/1)
- **informáciou** podľa odseku 1 je akýkoľvek obsah alebo jeho časť, najmä obsah záznamu na listine, záznamu uloženého v elektronickej podobe, v podobe zvukového záznamu, zvukovo-obrazového záznamu alebo audiovizuálneho diela, v akejkolvek forme, zaznamenané na akomkoľvek nosiči; informáciou podľa odseku 1 nie je počítačový program (§ 21b/2).

Opakované použitie informácií

- **povinnou osobou** sú subjekty podľa § 2/1 (t. j. štátne orgány, obce, VÚC, osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy - v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti), ďalej združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jedna z povinných osôb ako aj právnická osoba, ktorá je zriadená na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselný ani obchodný charakter, a je úplne alebo z väčšej časti zapojená na rozpočet povinnej osoby podľa § 2/1, resp. je ovládaná povinnou osobou podľa § 2/1 alebo viac ako polovica členov jej štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu je vymenovaná alebo volená povinnou osobou podľa § 2/1

Opakované použitie informácií

- ... sa nevzťahuje na:
 - i) informácie, ktoré sa nesprístupňujú podľa § 8 - 11, ii) ďalej ktorých vyhotovenie nepatrí do rozsahu plnenia úloh povinnej osoby, iii) ktoré majú k dispozícii verejnoprávne médiá, vzdelávacie a výskumné inštitúcie (školy, vysoké školy), osoby zabezpečujúca výskum a vývoj, múzeá, knižnice, archívy, divadlá, v) ktorých sprístupnenie by mohlo ohroziť bezpečnosť, obranu alebo zahraničnopolitické záujmy SR, vi) ktoré sa týkajú havarijných a evakuačných plánov a dokumentov na zaistenie fyzickej a objektivej bezpečnosti povinnej osoby alebo ktorej sprístupnenie by mohlo ohroziť bezpečnosť informačného systému povinnej osoby, najmä ak ide o prístupové heslá, analýzy zraniteľnosti a rizík informačného systému v čase ich trvania, výsledky penetračných testov, bezpečnostné nastavenie informačného systému, bezpečnostnú politiku a dokumenty na zaistenie informačnej bezpečnosti ňou určené a bezpečnostný projekt

Opakované použitie informácií

- žiadosť o OPI musí obsahovať nielen náležitosti podľa § 14/2, ale aj údaj o tom, či žiadateľ požaduje dáta režimom OPI alebo nie, a ak áno, či použije informácie na podnikateľský alebo nepodnikateľský účel (§ 21h)
- **informácia na účely OPI sa sprístupňuje na základe (slobodného) „rozhodnutia“ (§ 21d/1)**
- dôvodová správa - rozhodnutie podľa § 18/1, t. j. „zápisom v spise“
- osobitné lehoty na vybavenie - dvadsať, resp. 40 pracovných dní (§ 21i)
- poskytnutie informácie na OPI - bez podmienok, resp. s podmienkami (§ 21f/2), neposkytnutie informácie - rozhodnutím (§ 21i/2)
- revízny (opravný) postup - odvolanie (§ 21j)
- osobitné úhrady - účelne vynaložené náklady a príplatok max. 10% (§ 21k)